

EUROPESE UNIE

Comité van de Regio's

CWE06.006

ECOS-048

Brussel, 2 december 2005

ADVIES
van het
Comité van de Regio's,
uitgebracht op 16 november 2005,
over het

Voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie (2007-2013)

COM(2005) 121 final – 2005/0050 (COD)

HET COMITÉ VAN DE REGIO'S,

gezien het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een *kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie (2007-2013)*, COM(2005) 121 final – 2005/0050 (COD),

gezien het besluit van de Europese Commissie van 6 april 2005 om overeenkomstig de artikelen 156 en 265 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap het Comité van de Regio's hierover te raadplegen,

gezien het besluit van de voorzitter van het Comité van de Regio's van 19 mei 2005 om de commissie "Economisch en sociaal beleid" van het Comité van de Regio's met het opstellen van het desbetreffende advies te belasten,

gezien het ontwerpadvies van het Comité van de Regio's over dit onderwerp (CdR 150/2005 rev. 2), dat op 23 september 2005 door zijn commissie "Economisch en sociaal beleid" werd goedgekeurd (rapporteur: **Harry Dijkma**, lid van de Gedeputeerde Staten van Flevoland, NL/ALDE),

overwegende dat het over het merendeel van de in het voorgestelde Kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie samengebrachte deelprogramma's en van belangzijnde onderwerpen in het recente verleden adviezen heeft uitgebracht en dat herhaling van alle eerder ingenomen en nog steeds geldende standpunten derhalve niet efficiënt is,

heeft tijdens zijn op 16 en 17 november 2005 gehouden 62e zitting (vergadering van 16 november) onderstaand advies goedgekeurd.

KCI Welkom

1. Het Comité van de Regio's stelt met genoeg vast dat de Europese Commissie met haar voorstel voor een Kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie (2007-2013), hierna te noemen KCI, inspeelt op zijn wensen voor betere coördinatie tussen verschillende soorten sectoraal beleid van de Unie en voor meer aandacht voor het MKB en voor het belang van versterking van het concurrentievermogen.

KCI in gelaagd Europese bestuur

2. De Commissie meent dat haar voorstel recht doet aan de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid. Het Comité kan de redenering van de Commissie vanuit de huidige praktijk in grote lijnen volgen. Het is echter van mening dat, zeker waar het op de uitvoering aankomt, de decentrale overheden niet die positie krijgen die hen alleen al als medeoverheid op grond van goed Europees bestuur toekomt.
3. Het Comité beschouwt het KCI op zichzelf als een verbetering ten opzichte van de huidige situatie. Het blijft echter vooral een top-downaanpak, die niet als vanzelfsprekend tot de beste resultaten leidt.
4. De Unie moet middels kaderbeleid overheden en bedrijfsleven inspireren tot het hervinden van de eigen krachten in de veranderende internationale context en daarbij vooral fungeren als aanjager en voorwaardenschepper, en een top-downaanpak combineren met een bottom-upbenadering in plaats van top-downprogramma's zover te detailleren dat ze voor medeoverheden verworden tot slechts invuloefeningen.
5. De economie internationaliseert razend snel. Een Europees beleidskader voor concurrentievermogen en innovatie met een stevig budget blijft daarom volgens het Comité essentieel, ook bij een andersoortige taakverdeling tussen EU, lidstaten en decentrale overheden.
6. Mede dankzij de hefboomwerking genereert de financiële inbreng van de EU belangrijke Europese toegevoegde waarde. Het Comité is van mening dat er Europabreed voldoende budget voor dit KCI-beleid beschikbaar moet zijn. *Commitment*, beleidsinhoudelijk en financieel, van alle Europese overheidsniveaus is noodzakelijk om de achter de Lissabon-strategie liggende doelstellingen te realiseren.
7. De vraag die het Comité in dit verband wenst op te werpen is of de Lissabon-strategie niet nog te zeer gebaseerd is op lineair denken, terwijl mogelijk denken in termen van trendbreuken intussen meer voor de hand liggend zou zijn met daarbij de specifieke eigen kracht van Europa als uitgangspunt.
8. Diversiteit is de kracht van Europa, geen standaardisering. Maatwerk is ook bij bevordering concurrentiekracht door innovatie een vereiste. Gezien hun bestuurspraktijk hebben de decentrale overheden de beste uitgangspositie om het concurrentievermogen door innovatie in hun territorium te bevorderen. Dicht bij de werkvloer is een geïntegreerde aanpak het best te realiseren en daarmee ook de synergie het grootst, terwijl ook samenwerkingsverbanden snel zijn op te zetten.

9. De decentrale overheden moeten daarom in Europees partnerschap als volwaardige medeoverheden centraal staan bij de uitvoering van dit Europabrede beleid.
10. Het Comité doet in dit verband ook een oproep aan alle geledingen van het Europees bestuur om voorop te gaan in innovatie binnen de eigen organisatie en daarbij vooral attent te zijn op de mogelijkheden tot het uitlokken van innovatief handelen door derden. Het staat immers buiten kijf dat de geloofwaardigheid van het innovatiebeleid en daarmee de effectiviteit wordt vergroot als overheden zelf het goede voorbeeld geven.

KCI vereenvoudiging en samenhang

11. Het KCI is op zichzelf een vereenvoudiging ten opzichte van de huidige situatie. Vanuit het oogpunt van samenhang in beleid en efficiëntie verdient één beheerscomité en één werkprogramma echter aanbeveling in plaats van drie. Het is hoe dan ook evident dat het naast elkaar bestaan van verschillende werkprogramma's met dezelfde doelstelling betekent dat deze goed moeten worden gecoördineerd om optimaal te kunnen worden benut.
12. De Commissie schetst in haar voorstel de beleidsmatige relaties tussen de onderdelen van het KCI en tussen het KCI en verschillende relevante Europese programma's. Daaruit ontstaat een samenhangend beleidsbeeld. Het is gewenst dat de jaarlijkse werkprogramma's duidelijk maken hoe in de praktijk deze samenhang tussen KCI en andere Europese programma's, met name het Zevende Kaderprogramma voor onderzoek, ontwikkeling en demonstratie (KP7-OTO), gebruikt kan worden om te komen tot integrale, zowel nationale als regionale en lokale actieprogramma's, die een optimale synergie bewerkstelligen.
13. Het KCI biedt een globaal kaderprogramma met veel actiemogelijkheden. Eerst de jaarlijkse werkprogramma's zullen duidelijkheid geven over welke acties, wanneer en voor wie op welke wijze toegankelijk zijn, alsmede over de door de Commissie te hanteren criteria en daarmee dus over de feitelijke mogelijkheden.
Het Comité wenst in het kader van de vaststellingsprocedure van de werkprogramma's op vergelijkbare wijze te worden geïnformeerd als het Europees Parlement, opdat het desgewenst tijdig zijn opvattingen kenbaar kan maken. Bovendien moeten de regionale overheden toegang krijgen tot de ontwerpprogramma's, zodat ze standpunten en suggesties naar voren kunnen brengen en aldus hun voortrekkersrol op concurrentiegebied kunnen versterken.
14. Europese programma's worden vaak moeizaam om niet te zeggen moeilijk toegankelijk genoemd. Het Comité vraagt daarom de Commissie zorg te dragen voor korte, heldere procedures met eenduidige toetsingskaders en minimale administratieve belasting vanaf aanvraag tot en met audit en – wat vanzelfsprekend zou moeten zijn – met optimaal gebruik van de mogelijkheden van ICT.

15. Het Comité geeft, met het oog op het voorgaande punt, de Commissie in ernstige overweging – tenminste – beheerstaken op uitvoeringsniveau te delegeren aan decentrale overheden, die daartoe in staat en bereid zijn.

Ondernemerschap en innovatie

16. Het Comité stelt met genoeg vast dat de Commissie oog heeft voor het volledige scala van bedrijven dat tot het MKB behoort, waaronder ook zeer kleine, meer traditionele en familiebedrijven. Dit geldt ook voor de rol van lokaal en regionaal opererende financiële fondsen en intermediairs. Echter, zowel het beleid van de betrokken Europese instellingen als van de toezichhoudende en beherende autoriteiten bemoeilijkt vaak het verstrekken van kapitaal waarvoor extra durf nodig is. Ook op dit punt is vernieuwing van beleid en regelgeving gewenst.
17. Het KCI zet sterk in op samenwerking, ook transnationaal, waarbij partners in drie landen vereist zijn. Het Comité adviseert ook *twinning* mogelijk te maken vanwege de effectiviteit van intensieve één op één samenwerking.
18. Om MKB-bedrijven over de spreekwoordelijke drempel voor samenwerking te krijgen is het aanbevelenswaardig ook kleinschalige, bedrijfsmatige samenwerking op lokaal en regionaal niveau te stimuleren al dan niet als aanloop naar verder reikende samenwerking.
19. Het Comité is ermeê ingenomen dat jongeren in het deelprogramma Ondernemerschap uitdrukkelijk als doelgroep worden genoemd. Extra aandacht voor ondernemerschap van en gericht op ouderen, evenals minderheden is echter vanuit maatschappelijk oogpunt evenzeer gewenst.

ICT-beleid

20. Het Comité beveelt aan om in het deelprogramma ICT de markt via de ketenbenadering, zoals dat ook gebeurt bij milieutechnologie, gericht impulsen te geven, teneinde de noodzakelijke breedband-ICT-toepassingen, breedbandinfrastructuur en soortgelijke technieken sneller te realiseren.
21. Evenals de dienstensector maken ook overheidsdiensten minder gebruik van ICT dan wenselijk is. Het Comité meent dat ook decentrale overheden zich moeten inspannen hun voorbeeldfunctie waar te maken. Voor zover zij over onvoldoende capaciteit en financiële middelen beschikken, dienen zij door hun medeoverheden op nationaal en Europees niveau ondersteund te worden bij het vinden van creatieve oplossingen, onverminderd hun verantwoordelijkheid de eigen mogelijkheden maximaal te benutten.

Intelligente Energie Europa

22. In het inleidend hoofdstuk van de toelichting van haar voorstel noemt de Commissie LIFE als een van de bestaande instrumenten die in het KCI in een gemeenschappelijk kader worden gegoten. In de verdere uitwerking van het voorstel is LIFE echter niet terug te vinden; althans niet herkenbaar. Het is gewenst dat de rol van het KCI ten opzichte van LIFE wordt verduidelijkt.
23. Hoewel daarover in het KCI niets wordt opgemerkt, gaat het Comité er vanuit dat er afstemming plaatsvindt tussen de zojuist gelanceerde Europese Campagne voor Duurzame Energie, die tot 2008 loopt, en het deelprogramma Intelligente Energie Europa.

Staatssteun

24. Het Comité juicht toe dat de Commissie op 21 september 2005 een openbare discussie over de regels inzake staatssteun voor innovatie heeft opgestart (COM(2005) 436 final), maar betreurt dat er niet meer tijd is gegeven voor de respons.

Het heeft hierover het volgende te zeggen:

- overeenkomstig het streven naar vereenvoudiging is het voorstander van de opname van voorschriften voor staatssteun voor innovatie in de huidige regelgeving in plaats van dat daarvoor een nieuwe regeling in het leven wordt geroepen;
- het staat achter de doelstelling om staatssteun voor innovatie voor kleine en middelgrote bedrijven te bestemmen;
- het pleit ervoor cumulatie van staatssteun voor innovatie en regionale steun te blijven toestaan;
- het vraagt zich af waarom bij innoverende nieuwe bedrijven alleen wordt gedacht aan "vrijstelling van [50%] van de sociale bijdragen en andere lokale/regionale belastingen (d.w.z. niet gerelateerd aan de behaalde winst) ...";
- het juicht toe dat " ... staatssteun voor KMO's en/of activiteiten die zich ver van de markt bevinden in aanmerking kan komen voor lichtere procedurevoorschriften en eventueel vrijgesteld kan worden van aanmelding ..." (punt 24);

Het Comité plaatst daarentegen vraagtekens bij de nadruk die de Commissie op "marktfalen" legt. De Commissie geeft immers toe dat innoverende activiteiten een speciaal karakter hebben, omdat ze zich dikwijls ver van de markt bevinden: "De ervaring leert dat het zeer moeilijk is vooraf te weten welke innovatieve producten en diensten succes zullen hebben op de markt." (punt 18).

Slotopmerking

25. Het Comité is van mening met dit advies bij te dragen aan een beter beleid tot versterking van de concurrentiekracht door innovatie en de discussie over de financiële perspectieven verder te helpen, en denkt dat bijstelling van het KCI in de voorgestelde richting tevens bijdraagt aan een evenwichtiger verdeling van verantwoordelijkheden en taken binnen het Europees bestuur.

Brussel, 16 november 2005

De voorzitter
van het
Comité van de Regio's

De secretaris-generaal
van het
Comité van de Regio's

P. STRAUB

G. STAHL
